

Un spectacol în registru fantastic

Am perceput în montarea **Scrisorii**, o transpunere în registru fantastic. Fantasticul se definește prin scindarea realului de către o forță ocultă. Și aici, în lumea spectacolului, se face simțită o forță ocultă. De la început nu ne dăm seama că această forță este atotstăpânitoare. Pentru că ea seamănă naturii însăși. E un climat, un mediu, această politică care înnebunește personajele, făcându-le să se comporte mai mult stihial decât bufon. Suspiciunea se transformă repede în panică atunci când relațiile lor de convență tacit întreținută sînt amenințate să fie sfîșiate de publicarea scrisorii. Știm că scrisoarea se vădește a fi un talisman politic. Ne-o spune **Agamiță Dandanache**, perpetuu șantajist, la statutul căruia a visat și a încercat să ajungă, fără izbîndă, **Cațavencu**. Dar scrisoarea, această urmă materială a unei pasiuni altfel de omenești, nu ar deveni un pericol social dacă socialul însuși n-ar fi periclitat. Cu ea se pot distruge situații și oameni. De aici, învîșunarea pînă la violență de a o recupera, din partea unora, de a o păstra, din partea celorlalți, adversarii în cucîrirea puterii asupra urbei și nicidecum protagoniști politici, căci nici un grup nu posedă un program, ci se agită cu disperare și se înecă cu furie de și în aceeași frazeologie găunoasă.

Titani de mahala ai luptei pentru putere, **Farfuridi** și **Cațavencu**, și companiile lor, sînt adînc marcați de faptul că se decide peste capetele lor, de undeva de foarte de sus. Un **Jupiter** tonans pare să planeze deasupra scenei (a se citi, vieții politice a urbei), omnipotent și omnipotent. În unele momente, i se aude tunetul. Oamenii, ascunși în case și în individualitățile lor, vor căuta să ascundă și o oarecare scrisoare de amor ce ar releva o pasiune vinovată, într-o morală socială întreținută în forme imuabile, de sus, foarte de sus.

Și totuși, de acolo, parcă din zona eterată a cerului, în care vedem strălucind luna și cîteva stele din constelația numită **Carul Mare**, pare să descindă pe tărîm sublunar, amețit de sunetul clopoțecilor trăsurii sale, **Agamiță Dandanache**. Silueta lui aplicată deasupra orașului micșorat la dimensiunile unei machete parcă e desprinsă dintr-o acvaforțe grotescă.

Nu toate scenele spectacolului sînt de aceeași valoare. **Travestiul Leopoldinei Bălănuță** nu este susținut de o idee regizorală și rămîne să ne impresioneze doar ca o simplă bizarerie. Alteori, textul se vădește rezistent la concepția regiei, care ar fi trebuit să fie mai conciliantă. În **Cetățeanul turmentat**, **Gheorghe Visu** este greșit distribuit. Și, de aici, impresia de incertitudine și de joc confuz. În fine, un **Tipătescu** în interpretarea cam ștearsă a lui **Mihai Dinvale**. Acestea sînt principalele slăbiciuni ale spectacolului. Dar ni se prezintă scene și realizări actoricești ce compensează sus-amintitele deficiențe. Astfel, scena adunării electorale se înscrie alături de cele ale marilor montări cunoscute pînă azi ale **Scrisorii**, cu un **Farfuridi** și un **Cațavencu** ce se istovesc literalmente în logoreicele lor discursuri, într-o înfruntare unde locvacitatea a înlocuit demult elocința.

O **Joițică** în interpretarea **Rodicăi Negrea** e fără îndoială originală. Atitudini gracile, cochetării nubile, ființă mignonă care cere ocrotire; personajul actriței se situează la antipodul celor cu care am fost obișnuți. Memorabil, cuplul bufon și grotesc **Farfuridi-Brînzovenescu**, respectiv **Marian Rîlea-Sorin Medeleni**. Un **Farfuridi** furibund și un **Brînzovenescu** mai puțin potolitor decît l-am știut, ba încă emulînd și ațîțindu-și prăpăstiosul confrate, pe care probabil îl socoate model.

Cu scăderi și împliniri, spectacolul lui **Silviu Purcărete** rămîne însă mai pretutindeni surprinzător și incitant, original în multe dintre soluțiile scenice și, mai cu seamă, bogat în sugestii. Un spectacol semnificativ.

Constantin RADU-MARIA